

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten: slotbeschouwingen van het Comité voor economische, sociale en culturele rechten

Samenvatting

Het Comité voor economische, sociale en culturele rechten heeft aan ons land een aantal aanbevelingen gedaan over de uitvoering van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten.

Verschillende aanbevelingen zijn relevant voor Vlaanderen. Deze aanbevelingen gaan over de klimaatverandering, bedrijven en mensenrechten, internationale samenwerking, non-discriminatie, Roma, migranten, vluchtelingen en asielzoekers, personen met een handicap, gendergelijkheid, tewerkstelling van kwetsbare groepen, thuiswerk, gendergerelateerd geweld, armoede, huisvesting, uithuiszettingen, toegang tot energie en water, dakloosheid, voeding, landbouw, gezondheidszorg, interseks personen, onderwijs en duurzame ontwikkeling.

Binnen de twee jaar moet België bijkomende inlichtingen verschaffen over de aanbevelingen over thuiswerk, armoede en uithuiszettingen. Het volgende nationaal rapport moet ingediend worden in 2025.

A. CONSTRUCTIEVE DIALOOG

Het Comité voor economische, sociale en culturele rechten houdt toezicht op de uitvoering van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten.

Op 19 en 20 februari 2020 vond in Genève de constructieve dialoog van België met dit Comité plaats. Voorafgaand aan de dialoog had ons land een rapport ingediend op basis van een *list of issues prior to reporting* (zie de Mededeling aan de Vlaamse regering van 7 februari 2020 met volgende referenties: VR 2020 0702 MED.0053/1, VR 2020 0702 MED.0053/2 en VR 2020 0702 MED.0053/3).

De vragen die het Comité stelde, dekten een breed gamma aan onderwerpen. Wat de Vlaamse bevoegdheden betreft, gingen de vragen onder meer over de stopzetting van de samenwerking met Unia, klimaatverandering, bedrijven en mensenrechten, armoedebestrijding, non-discriminatie

(buitenlandse herkomst en taal), integratie van Roma, gendergelijkheid, tewerkstelling van kwetsbare groepen, huisvesting, voeding, landbouw, gezondheidszorg en onderwijs.

B. SLOTBESCHOUWINGEN VAN HET COMITÉ

Op 9 maart 2020 publiceerde het Comité zijn slotbeschouwingen.

Het Comité vermeldt een aantal positieve elementen, waaronder het nationaal actieplan ondernemingen en mensenrechten, het nationaal klimaatadaptatieplan 2017-2020 en de Belgische steun voor een mensenrechtenaanpak in het kader van de klimaatonderhandelingen.

Het Comité formuleert ook een aantal bezorgdheden en aanbevelingen. De volgende aanbevelingen zijn relevant voor Vlaanderen:

- **Plaats van het Verdrag in de interne rechtsorde** (nr. 5-6)
 - o Meer inspanningen leveren om de bekendheid van het Verdrag bij het brede publiek te vergroten
- **Nationaal mensenrechteninstituut** (nr. 7-8)
 - o Het mandaat van het federaal mensenrechteninstituut uitbreiden naar de deelstaten
 - o De coördinatie tussen de verschillende mensenrechteninstellingen garanderen
 - o De mogelijkheid onderzoeken om het federaal mensenrechteninstituut de bevoegdheid te geven om individuele klachten te ontvangen
- **Klimaatverandering** (nr. 9-10)
 - o Doelstellingen 2020: Meer actie ondernemen om de doelstellingen voor de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen te behalen
 - o Doelstellingen 2030: De doelstellingen voor de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen verhogen
 - o Doelstellingen 2050: De nodige maatregelen nemen ter uitvoering van de strategie van de EU om klimaatneutraal te zijn in 2050
 - o Het nationaal adaptatieplan regelmatig actualiseren met de volle medewerking van de gemeenschappen en de gewesten
- **Bedrijven en mensenrechten** (nr. 11-13)
 - o Een bindend regelgevend kader uitwerken, dat onder meer een *due diligence*-verplichting oplegt aan bedrijven
 - o Dit opnemen in een volgend nationaal actieplan over bedrijven en mensenrechten
- **Internationale samenwerking** (nr. 14-15)
 - o Meer inspanningen leveren om de 0.7%-norm voor ontwikkelingssamenwerking te halen
 - o De financiële bijdragen aan het "Adaptation Fund" verderzetten
- **Non-discriminatie** (nr. 18-19)
 - o Een orgaan aanduiden voor het behandelen van klachten over discriminatie op grond van taal
- **Roma** (nr. 20-21)
 - o Waken over de effectieve uitvoering van de nationale strategie voor de integratie van de Roma, door middel van een interfederaal actieplan
 - o Een interfederaal actieplan aannemen voor de strijd tegen antiziganisme
- **Migranten, vluchtelingen en asielzoekers** (nr. 22-23)
 - o Maatregelen tegen discriminatie versterken
 - o Waken over de effectiviteit van de antidiscriminatiewetgeving, in het bijzonder op het vlak van arbeid en huisvesting
 - o Een waardige levensstandaard voor asielzoekers garanderen
- **Personen met een handicap – werk** (nr. 24-25)
 - o De toegang van personen met een handicap tot de arbeidsmarkt verbeteren (redelijke aanpassingen, quota in de publieke sector, ondersteuning van private ondernemingen)
 - o Statistische gegevens verzamelen

- **Gendergelijkheid** (nr. 26-27)
 - o De toegang van vrouwen tot besluitvormende functies bevorderen, zowel in de publieke als in de private sector
 - o De capaciteit van de kinderopvang vergroten
 - o Aandacht besteden aan intersectionaliteit
- **Recht op werk en syndicale rechten** (nr. 28-29)
 - o Meer inspanningen leveren om jongeren, ouderen, migranten en laagopgeleiden aan werk te helpen
- **Thuiswerk** (nr. 30-31)
 - o Klachtenmechanismen verbeteren en waken over de effectiviteit van de inspectiediensten
- **Gendergerelateerd geweld** (nr. 34-35)
 - o De aanbevelingen uit de evaluatie van het nationaal actieplan gendergerelateerd geweld opvolgen
 - o De zorgcentra voor slachtoffers van seksueel geweld blijven financieren
 - o De preventie van nieuwe vormen van gendergerelateerd geweld versterken (vb. cyberpesten)
- **Armoede** (nr. 36-37)
 - o Aandacht besteden aan de meest gemarginaliseerde groepen, in het bijzonder kinderen
 - o Aandacht besteden aan de beleidsparticipatie van personen in armoede
 - o Rekening houden met de evaluatie van vorige plannen
- **Huisvesting** (nr. 38-39)
 - o Het aanbod sociale woningen uitbreiden
 - o Strijden tegen leegstand van private en publieke gebouwen
 - o De huurprijs op de private markt onder controle houden
- **Uithuiszettingen** (nr. 40-41)
 - o Zorgen dat uithuiszettingen enkel als laatste middel worden gebruikt
 - o Uithuiszettingen verbieden als er geen alternatieve huisvesting kan worden voorgesteld
 - o Meer residentiële terreinen voor woonwagengedwongen bewoners creëren
 - o Waken over de effectieve bescherming van caravans als woning
 - o Systematisch alle uithuiszettingen registreren
- **Toegang tot gas en elektriciteit** (nr. 42-43)
 - o Een minimale levering van energie garanderen
- **Toegang tot water** (nr. 44-45)
 - o Een sociaal tarief voor water creëren (dit bestaat al in Vlaanderen)
 - o Een minimale levering van water garanderen
- **Dakloosheid** (nr. 46-47)
 - o Waken over de effectieve coördinatie van inspanningen op federaal en deelstatelijk niveau
 - o Gegevens verzamelen op nationaal niveau
- **Recht op voeding – obesitas** (nr. 48-49)
 - o Het recht op voeding expliciet erkennen in de regelgeving
 - o Het gebruik van ongezonde dranken en voeding ontmoedigen
 - o Beperkingen invoeren op reclame voor ongezonde dranken en voeding, in het bijzonder voor kinderen
- **Landbouw** (nr. 50-51)
 - o De ontwikkeling van de kleine landbouw ondersteunen en beschermen
- **Toegang tot gezondheidszorg – migranten, personen met een handicap** (nr. 52-53)
 - o Toegang tot gezondheidszorg garanderen voor gemarginaliseerde groepen, waaronder migranten
 - o De toegankelijkheid van de gezondheidszorg garanderen voor personen met een handicap
- **Intersekse personen** (nr. 54-55)
 - o Meer informatie verstrekken over interseksualiteit, in het bijzonder aan personeel uit de gezondheidszorg
 - o Intersekse personen betrekken bij de ontwikkeling van onderzoek, wetgeving en beleid
- **Onderwijs** (nr. 56-57)
 - o Strijden tegen schooluitval

- Strijden tegen socio-economische segregatie
- Toegang tot kwaliteitsvol kleuteronderwijs garanderen
- Vermijden dat een verbod op religieuze tekens een negatief effect heeft op toegang tot onderwijs
- **Duurzame ontwikkeling** (nr. 58)
 - Rekening houden met het Verdrag bij de uitvoering van de Agenda 2030
 - Onafhankelijke mechanismen oprichten om de vooruitgang op te volgen
 - De begunstigden van programma's beschouwen als houders van rechten; rekening houden met de principes van participatie, verantwoordelijkheid en non-discriminatie.
- **Gegevensverzameling** (nr. 59)
 - Indicatoren ontwikkelen en toepassen voor de opvolging van de uitvoering van economische, sociale en culturele rechten

C. VOLGENDE STAPPEN

Binnen de twee jaar, en uiterlijk tegen 6 maart 2022, moet België bijkomende inlichtingen verschaffen over de aanbevelingen in de paragrafen 31 (thuiswerk), 37 (armoede) en 41 (uithuiszettingen).

Het volgende nationaal rapport moet ingediend worden op 31 maart 2025. Ongeveer een jaar vooraf zal België de *list of issues prior to reporting* ontvangen.

Ook Vlaanderen zal bijdragen leveren voor de bijkomende inlichtingen in 2022 en het nationaal rapport in 2025. De verschillende beleidsdomeinen zijn daarbij ambtelijk en politiek bevoegd voor hun bijdragen. Zoals voorzien in het Regeerakkoord zal de minister van Justitie en Handhaving deze Vlaamse bijdragen coördineren.

Bijlage:

- Slotbeschouwingen van het Comité voor economische, sociale en culturele rechten over het 5de Belgisch rapport over de uitvoering van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten (E/C.12/BEL/CO/5)

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR